

Fremsat den 27. februar 2020 af Søren Egge Rasmussen (EL), Eva Flyvholm (EL), Henning Hyllested (EL),
Jakob Sølvhøj (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at give kommunerne bemyndigelse til ud fra en helhedsvurdering at kunne
afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2020 at fremsætte et lovforslag til ændring af lov om husdyrbrug, så kommunerne fra 2021 gives bemyndigelse til ud fra en helhedsvurdering at kunne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion.

Bemærkninger til forslaget

Danmark er det land i verden, der producerer mest kød pr. indbygger, og i intet andet land i verden er der så mange svin pr. indbygger som i Danmark. Naboer, miljøet, naturen og biodiversiteten betaler ofte en høj pris for de gener, som især de store svinefabrikker forårsager.

I 2017 blev kommunerne frataget muligheden for at afslå ansøgninger om markante udvidelser af husdyrbrug ud fra f.eks. hensynet til naboer, natur eller turisme, og det skaber flere steder i landet frustration i byråd og hos borgmestre.

Det var en følge af blå bloks »Aftale om Fødevarer- og landbrugspakke« fra december 2015, at lov om husdyrbrug blev ændret i 2017. Kommunernes mulighed for konkret vurdering blev med loven fjernet og erstattet af generelle regler.

Før lovændringen kunne kommunalbestyrelserne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrbrug med lokale argumenter som, at udvidelsen vil genere for mange borgere, eller at kommunen f.eks. bare ikke ønsker en markant stigning i antallet af grise i et bestemt område af hensyn til for eksempel turisme eller natur. Men med »Aftale om Fødevarer- og landbrugspakken« skulle det gøres lettere, hurtigere og mindre bureaukratisk for driftige landmænd at udvide deres produktioner, og da det ofte var kommunerne, der på den ene eller den anden måde stak en kæp i hjulet for udvidelserne, fratog man med lovændringen kommunernes ret til med lokale argumenter at afslå en ansøgning.

Formålet med lovændringen var således bl.a. at skabe større produktionsmæssig fleksibilitet og at give frihed og administrative forenklinger til de danske husdyrproducenter. I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at ministeriet »fastsætter regler om afskæringskriterier, tålegrænser, husdyrbrugs indretning og drift, tekniske løsninger, egenkontrolregler, krav til placering og udformning af bebyggelse m.v., med henblik på, at kommunalbestyrelsen i mindre grad end i dag skal foretage konkrete vurderinger og fastsætte vilkår, idet der for en række miljøpåvirkninger fastsættes de samme vilkår i nærmest alle godkendelser eller tilladelser« (L 114, folketingsåret 2016-17).

Med lovændringen har kommunerne mistet mulighed for at foretage en helhedsvurdering af den enkelte ansøgning. Det lokalpolitiske råderum i sager om udvidelse af husdyrproduktionen, f.eks. fra 5.000 grise til 40.000 grise, er dermed markant indskrænket på trods af, at sådanne udvidelser kan medføre meget store ændringer i lokalområdet med hensyn til øget støjniveau, øget lugtniveau og øget tung trafik i et i område, som kommunen kunne have andre udviklingsplaner med, f.eks. udvikling af naturen og turisme. Dette er desuden på trods af, at der foreligger en voksende mængde dokumentation for, at det er forbundet med en sundhedsrisiko for naboer til store grisefabrikker som følge af øget støj, støv og lugt (»Sundhedsplagede naboer til svinefabrikker venter på Sundhedsstyrelsen«, Herning Folkeblad, den 27. januar 2020).

Det gældende afstandskrav fra staldbygninger til privatboliger er i dag 50 meter, så selv om naboer klager over sundhedsgener, kan en kommune med de gældende regler ikke afslå en ansøgning om en markant udvidelse af en svinefabrik, selv om den ligger i en landsby med en række nære naboer.

En kommune kan heller ikke afslå en ansøgning om udvidelse af husdyrproduktion med argumentet om, at vejene i området er smalle og befærdet af for eksempel skolebørn, ligesom kommunen ikke kan afslå en ansøgning med argumentet om, at den har andre udviklingsplaner for området som f.eks. natur, boliger eller turisme.

Kommunerne er sat skakmat og er tvunget til at lægge navn til tilladelser, som den ud fra en helhedsvurdering og af hensyn til for eksempel miljø, landskab og naboer ikke ønsker.

Lovændringen skete under protester fra Kommunernes Landsforening, og efterfølgende har flere kommuner protesteret (»Kommuner i opråb: Vi kan bare se på, at svinefarme udvider«, Altinget, den 15. august 2019).

Det gælder Holbæk Kommune ved socialdemokratisk borgmester Christina Krzyrosiak Hansen (Miljø- og Fødevarerudvalget, alm. del – bilag 429, folketingsåret 2017-18), Skanderborg Kommune ved socialdemokratisk borgmester Frands Fischer (Miljø- og Fødevarerudvalget, alm. del – bilag 2, folketingsåret 2018-19, 2. samling) og Esbjerg Kommune ved formand for plan- og miljøudvalget Karen Sandrini (S) (»Nu har kommunalpolitikere fået nok: Lav miljøloven om!«, tvsyd, den 4. februar 2020).

Alle har rejst problemstillingen og henvendt sig til miljøministeren med ønske om, at lovændringen rulles tilbage, da kommunerne oplever det som et stort problem, at de reelt er kørt ud på et sidespor og ikke længere har mulighed for at tage hensyn til f.eks. landskab, miljø, natur og naboer på samme måde, som de har i andre sager.

Kommunerne gør opmærksom på, at de har behov for bedre at kunne træffe individuelle afgørelser ud fra lokale forhold som f.eks. beskyttelse af naturen i området, den lokale infrastruktur i forhold til øget kørsel med f.eks. landbrugsmaskiner og dyretransporter, omfanget og beskaffenheden af øvrig beboelse i området samt lokale hensyn til særlig sårbare drikkevandsområder.

Kommunerne sætter i stigende grad individuelle mål om at blive klimaneutrale og nedsætte deres klimaftryk – initiativer, der med god grund roses af regeringen og Folketinget.

Produktionen af kød- og mejeriprodukter er ekstremt klimabelastende, idet alene dyrearterne kører og svin samt deres gødning står for cirka 20 pct. af hele landets udledning af klimagasser. Hele landbrugets andel, af Danmarks klimabelastning beløber sig inklusiv jordbehandling til knap 35 pct.

På grund af gunstige afsætningspriser bombarderes kommunerne lige nu med ansøgninger om markante udvidelser af især svinefabrikkerne.

Forslagsstillerne mener, at kommunerne bør gives selvbestemmelsen tilbage, så de ud fra lokale forhold og egne kli-

ma mål igen får mulighed for at afslå ansøgninger om udvidelser af husdyrbrug. Forslagsstillerne mener således, at regeringen bør fremsætte et lovforslag til ændring af lov om husdyrbrug, så kommunerne fra 2021 gives mulighed for – ud fra en helhedsvurdering – at afslå ansøgninger om udvidelser af husdyrbrug.

Skriftlig fremsættelse

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at give kommunerne bemyndigelse til ud fra en helhedsvurdering at kunne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion.

(Beslutningsforslag nr. B 113)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.